

ÖZET

AFYONKARAHİSAR YÖRESİ MANDA YETİŞTİRİCİLİĞİ; KÜÇÜKÇOBANLI KÖYÜ ÖRNEĞİ.

Savaş YILMAZ

Yüksek Lisans Tezi, Zootekni Anabilim Dalı

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Orhan KARACA

2013, 144 sayfa

Bu çalışma Afyonkarahisar ilinde mandacılık işletmelerinin hangi alışkanlıklara sahip olduğunu, bu alışkanlıkları nasıl, ne zaman ve nereden edindiklerini ortaya koymak amacıyla ele alınma ihtiyacı hasıl olmuştur. Bu amaçla merkeze 4 Km mesafede bulunan ve ildeki manda popülasyonunun önemli bir kısmını barındıran Küçükçobanlı köyü örnek olarak seçilmiştir. Seçilen bu köyümüzün Afyonkarahisar ilindeki manda yetiştiriciliği hakkında genel durumu ortaya koyacağı, bunun için de yeterli materyale sahip olduğu ve çevresindeki diğer yerleşim yerlerine örnek teşkil ettiği düşünülmüştür. Öncelikle köyde manda yetiştiren işletme sahipleri tespit edilmiş ve bu yetiştiricilerle kişisel görüşme yapılarak kendileriyle anket çalışması yapılmıştır. Ayrıca kurum istatistiklerinden yararlanılmış ve gözlem yapılmıştır. Verilerin analizi EXCEL programında yapılmıştır. Yaptığımız görüşmeler neticesinde yetiştiricilerin geçmişten gelen bazı alışkanlıkları halen yaşattıkları ve uyguladıkları, bazı alışkanlıkları ise gelişen yaşam şartları, ekonomi, teknoloji karşısında terk ettikleri, zamana uymak açısından yeni tekniklere hemen adapte oldukları görülmüştür. Süt üretimi açısından birincil olarak inek besledikleri, mandayı ise geleneksel manda kaymağı üretimi için ellerinden çıkarmadıkları anlaşılmıştır. Afyonkarahisar yöresinde manda kaymağı, manda yoğurdu, kaymaklı lokum, kaymak şekeri, fermente sucukta kullanılan manda eti mandacılık işletmelerinin en önemli gelir kaynakları olduğu tespit edilmiştir.

Anahtar sözcükler: Afyonkarahisar, Küçükçobanlı, Manda, Alışkanlık, Yetiştirici